

ÖZBEGISTAN RESPUBLIKASY ÝOKARY BILIM, YLYM WE
INNOWASIÝALAR MINISTRLOGI

AJINIYAZ ADYNDAKY NÖKÛS DÖWLET
PEDAGOGIKA INSTITUTY

“Tassykláýaryn”
Okuw isleri boýunça prorektor
M.Ibragimov
« 23 » « 06 » 2025-ýyl

« JAHAN EDEBIYATY »
dersinden SILLABUS
(3-kurs)

Bilim ugry:	100000 – Gumanitar
Bilimlendirish ugry:	110000 –Pedagogika
Bakalawryat ýönelishi: we edebiyaty)	60111500 – Ene dili we edebiyaty (türkmen dili

MODUL/SILLABUS
Türki diller fakulteti
60111500 – Ene dili we edebiýaty (türkmen dili we edebiýaty)

Ders/modul:	« Jahan edebiýaty »	
Ders /modul hili:	Mejbury sapak	
Ders /modul kodı:	JahAd308	
Ýyl:	2025-2026	
Semestr:	5-6	
Tälim forması:	Gündizki	
Gönükmeler formasy hem ajradylan sagatlar:	120	120
Leksiýa	30	30
Amaly	30	30
Laboratoriya gönükmeleri		
Özbaşdak bilim	60	60
Kredit mukdary:	4	
Bahalamak formasy:	Synag hem egzamen	
Kurs dili:	Türkmen	

1. Ders /modulyň maksady(MM)

D/MM

1

1. Okuw dersiniň okadylmagy boýunça metodik görkezmeler

Dersiň okuw gönükmeleri boýunça bölmegiň mukdary (sagady) degişli okuw meýilnamasyna laýyklykda düzülýär.

Iş maksatnamasy şol predmet boýunça leksiýa sapaklaryny alyp barýan professor-mugallym tarapyndan düzülýär.

Iş maksatnamasyny ýokary okuw orunlarynyň okuw işleri boýunça prorektory tassyklaýar.

Iş maksatnamasy fakul`tet ylmy-metodiki mezlisinde her täze okuw ýylynyň başlanmagyndan oň ara alynyp maslahatlaşylmagy we makullanmagy zerur.

Tassyklanan iş maksatnamasyna özgerişler we goşmaça maglumatlar girizmek fakul`tet ylmy-metodiki mezlisiniň karary we iş maksatnamasyny düzüşi tarapyndan erine etirilmelidir (1-ilowa).

Iş maksatnamasy üç nusgada taýýarlanylmalý. Iş maksatnamasynyň bir nusgasy kafedrada, ikinzi nusgasy ýokary okuw ornunyň Ylmy-metodiki birleşmesinde we üçünzi nusgasy professor-mugallyma okuw we metodik dokument hökmünde peýdalanmak üçin berilýär.

Dersiň mazmuny

Işçi maksatnamasyny ýazmak protsessinde ýaşlaryň bilim-terbiesiniň şekillenmeginde mowzuglaryň logiki yzygiderligi, milli ruh, ylym, tehnika, tehnologiýanyň in soňky üstünlikleri, ýokary okuw orunlarynda taýýarlanylýan kadrlaryň özüne mahsus bolan aýratynlyklaryny hem-de iş berýän kərhanalaryň teklipl maslahatlaryny hasaba alan ýagdaýda Respublikada ornadylan üznüksiz bilim düzüminiň telim görnüşleriniň arasyndaky özara baglanyşyk we yzygiderligiň üpžün edilişi, respublika ykdysadyetiniň infrastrukturasy we onuň garaşsyzlykdaky ösüş tendentsiýalary, taryhy gymmatlyklar, sadalykdan çylşyrymlyga, ekelikden umumylyga geçmek basgyçlaryna amal edilmegi şertdir.

Işçi maksatnamada bilim alýanlaryň özbaşdak bilim alyşy, gözlegleri üçin mümkinçilikleriň döredilişi, okatmak protsessinde döwrebap pedagogik we ahborot tehnologiýalary esasynda gurnamaklyga, mowzuglaryň bir görnüşde gaýtalanmazlygyna üns berilmegi zerurdyr.

Leksiýa gönükmelerinde okuw dersi boýunça belli sistema salynan ylmy bilimler berlişi, şol ylym we tehnika ugrunyň ösüş ýagdaýlary we gelezegini görüp bilmeği, bilim alýanlaryň ünsüni biraz çylşyrymly, kyn soraglara çekmekligi, olaryň biliş işzeňligini ragbatlandyrmaklygy we döredizilikli pikirlenmekligini şekllendirmegi gerek. Özbaşdak özleşdirilýän mowzuglar boýunça maslahatlar we görkezmeler berilmeli.

2. Dersi özleşdirmek üçin zerur bolan bilimler

3. Talim netijeleri (TN)	
TN1	“Jahan edebiyaty” dersini okatmakda häzirki zaman çemeleşmeleri we täzelikleri durmuşa geçirmek üçin zerur bilimler we endikler
TN2	sapaklarda häzirki zaman okuw gurallaryny ulanmak
TN3	häzirki zaman talaplaryna esaslanýan sapaklary netijeli guramagyň usullary
TN4	bilim pudagynda innowasiýa işjeňliginiň esaslary
TN5	ylym öwretmekde häzirki zaman çemeleşmelerinden we innowasiýa tehnologiýalaryndan habarly bolmak
TN6	ylym okatmagyň häzirki talaplaryny bilmek
TN7	ylymyň mazmunynyň, gurallarynyň, usullarynyň we görnüşleriniň bitewiligini we yzygiderliligini üpjün etmek
TN8	sapakda bilim çeşmelerinden netijeli peýdalanmak
TN9	okuw mazmuny bilen baglanyşykly maglumatlary talyplara gaýtadan işlemek, umumylaşdyrmak we ýetirmek endiklerine eýe bolmak
TN10	sapaklarda häzirki zaman innowasion pedagogiki tehnologiýalary ulanmak
TN11	sapaklara häzirki zaman talaplaryna esaslanyp sapaklary guramak endiklerine eýe bolmak
TN12	hünär işlerinde häzirki zaman çemeleşmeleri we täzelikleri ulanmak
TN13	ylymyň gazananlaryndan habarly bolmak, ylymyň iş ýüzünde ulanylyşy boýunça gözlegler
4. Ders/modulyň mazmuny	
Sapaklaryň görnüşi. leksiýa(L) 5-semestr	
L1	Giriş. Antik edebiyaty. Mif we dünýä edebiyaty¹.
L2	Iň gadymy edebi ýadygärlikler.
L3	VII-VI asyrlarda ýunan edebiyaty.
L4	V-IV asyrlarda ýunan edebiyaty .
L5	V-IV asyrlarda proza.
L6	Ellinizm döwründäki ýunan edebiyaty.
L7	Rim edebiyaty.
L8	Awgust asyry.
L9	Imperiýa döwründäki Rim edebiyaty.
L10	Orta asyrlar edebiyaty.
L11	XII-XIII asyrlarda kurtuaz-rytsarçylyk edebiyaty².
L12	Gaýtadan döreýiş döwri
L13	Italiýada gaýtadan döreýiş döwrüniň edebiyaty.
L14	Angliýada oýanyş döwrüniň edebiyaty..
L15	Ispaniýada oýanyş döwri.
Jemi:	

¹ https://epvo.kz/#/register/education_program

² https://epvo.kz/#/register/education_program

Dersiň görnüşi. Leksiya 6 semestr(S)	
L1	Giriş. HVII asr Günbatar Ewropa edebiýaty. Iňlis edebiýaty.
L2	Ispan edebiýaty.
L3	Fransuz edebiýaty.
L4	XVIII asyr magaryfçylyk edebiýaty. Iňlis magaryfçylyk edebiýaty.
L5	Fransuz magaryfçylyk edebiýaty
L6	Nemis magaryfçylyk edebiýaty
L7	XIX asyr romantizmi we realizmi döwrüniň edebiýaty.
L8	Amerika edebiýaty.
L9	Amerika edebiýatynda tankydy realizm.
L10	Fransuz edebiýaty.
L11	Nemis edebiýaty.
L12	ABŞ edebiýaty .
L13	Fransuz edebiýaty.
L14	Iňlis edebiýaty.
L15	XX-asyr edebiýaty.
L16	XX -asyr fransuz edebiýatynyn aýratynlygy.
	Jemi:
Sapaklaryň görnüşi. Seminar.(S) 5-semestr	
S1	Ýunan edebiýatynyň attika döwri.
S2	Gomeriň «Illiada we Odisseýa» eseri.
S3	Eshil, Sofokl, Ewripidiň ömri we döredižiligi.
S4	Rim edebiýaty. Ilkinži Rim şahyrlary.
S5	Siseron, Lukresiý, we Katulyň ömri we döredižiligi.
S6	Awgust asyry döwruň sosial, syýasy we medeni ýagdaýy.
S7	Wergili, Gorasiý we Owidiniň ömri we döredižiligi.
S8	Gadymy Kelt eposy.
S9	XII-XIII asyrlardaky rysar-kurtuaz edebiýaty.
S10	Angliýa edebiýatynda gaýtadan döreyiş. Şekspiriň ömri we döredižidigi.
S11	Dante Aligerinin ömri we döredižiligi.
S12	Ispan edebiýaty. Lope de Weganyň ömri we döredižiligi.
S13	Fransis Petrarko we Žowanne Bokkaçonyn ömri we döredižiligi.
S14	Fransuz edebiýaty. Žan Batist Moleriň ömri we döredižiligi.
S15	Nemes edebiýatynda magaryfçylyk döwri. Amadeý Gofmanyň ömri we döredižiligi.
	Jemi:
Dersiň görnüşi. Seminar 6 semestr(S)	
S1	Angliýa edebiýatynda gaýtadan döreyiş.
S2	Şekspiriň «Romeo we Žuletta» eseri.

S3	XVII asyr edebiýaty.Klassisizm edebiýaty.
S4	Ispan edebiýaty.Lope de Weganyň ömri we döredižiligi.
S5	Amerikan romantizmi. Žeýmis Fenimor Kuperiň ömri we döredižiligi.
S6	Daniýel Defonyň we Swiftyň ömri we döredižiligi.
S7	Fransuz edebiýatynda tankydy realizm. Onore de Balzak.
S8	Deni Didro we Žan Žak Russonyň ömri we döredižiligi
S9	Nemes edebiýatynda magaryfçylyk döwri.
S10	Iogann Wolfgang Gýote.
S11	XIX asyr nemes edebiýatynda romantizm.
S12	Amadeý Gofmanyň ömri we döredižiligi.
S13	Iňlis edebiýatynda romantizm.
S14	Noel Baýron ömri we döredižiligi.
S15	Walter Skottyň ömri we döredižiligi.
	Jemi:

	Maşk görnüşi: Özbaşdak iş (Ö) V semestr (60 sagat)	Ajradylan sagady
1.	Amaly gönükmelere taýýarlanmak, hem-de öý işlerini bejermek.	25
2.	Problemaly meseleler (kazuclar) düzmek	15
3.	Berlen maglumatlary terjime etmek	10
4.	Stilistika dersi bilen baglanyşykly berlen mowzuklara degişli düzme ýazmak.	5
5.	Konferensiýa üçin tezis taýýarlamak.	5

	Maşk görnüşi: Özbaşdak iş (Ö) VI semestr (60 sagat)	Ajradylan sagady
1.	Amaly gönükmelere taýýarlanmak, hem-de öý işlerini bejermek.	25
2.	Problemaly meseleler (kazuclar) düzmek	15
3.	Berlen maglumatlary terjime etmek	10
4.	Stilistika dersi bilen baglanyşykly berlen mowzuklara degişli düzme ýazmak	5
5.	Konferensiýa üçin tezis taýýarlamak.	5

Эсасы эдебиятлар

1. Атаев К. Дашары юрт эдебияты. Ашгабат, 1989
2. Мустаков Р. Дашары юрт эдебиятынын тарыхы. Ашгабат, 2015
3. Мустаков Р. Дашары юрт эдебиятынын тарыхы. Ашгабат, 2017

Гошмача эдебиятлар

1. Норматова Ш. Жахон адабиёти. Тошкент, 2008
2. Бойназаров Ф. Жахон адабиёти. Тошкент, 2006
3. Алимухаммедов А. Антик адабиёт тарихи. Тошкент, 1975
4. Каюмов О. Чет эл адабиёти. Тошкент, 1975
5. Сулайманова Ф. Шарква Гарб. Тошкент, 1997
6. Мирзиёев Ш.М. Эркин ва фаровон демократик Ўзбекистон давлатини биргаликда барпо этамиз. Тошкент, “Ўзбекистон” НМИУ, 2017. – 29 б.
7. Мирзиёев Ш.М. Қонун устуворлиги ва инсон манфаатларини таъминлаш юрт тараққиёти ва халқ фаровонлигининг гарови. “Ўзбекистон” НМИУ, 2017. – 47 б.
8. Мирзиёев Ш.М. Буюк келажакимизни мард ва олижаноб халқимиз билан бирга кураимиз. “Ўзбекистон” НМИУ, 2017. – 485 б.
9. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 7 февралдаги “Ўзбекистон Республикасини янада ривожлантириш бўйича ҳаракатлар стратегияси тўғрисида” ги ПФ-4947-сонли Фармони. Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами, 2017 й., 6-сон, 70-модда.

Internet çeşmeleri

1. [http://www.ziyonet.uz/;](http://www.ziyonet.uz/)
2. [http://www.edu.uz/;](http://www.edu.uz/)
3. [http://www.uzmu.uz /;](http://www.uzmu.uz/)
4. <http://dissercat.com;>
5. <http://ruskiyyazik.ru;>
6. <http://www.cheloveknauka.ru>
7. [http://www.krugosvet.ru.](http://www.krugosvet.ru)

Predmet mugallymy barada maglumat.

Assistent mugallym: V .Хайтбайева

Iş jaýy: Ajiniyaz adyndaky NDPI

Baglanmak için telefon nomeri: +99897 356 8774

E-mail: haytbayevavenera@gmail.com

Pikir berenler:

GDU " Garagalpak dil bilimi "kafedrasynyň dosenti f.y.f.d Ş.Hojanow

Y. Kutymuratowa – NDPI "Gazak dili we edebiýaty" kafedrasyny müdiri (PhD).

Dersiň iş okuw maksatnamasy Nöküs döwlet pedagogika instituty Okuw metodik Geňeşiniň 2025 ýyl «28» ok «11» - sanly protokoly bilen tassyklandy.

Bu sillabus "Gazak dili we edebiýaty" kafedrasynyň 2025-nji ýylyň 25 ok -nji №11 ýygnağynyň hasabaty bilen tassyklandy.

Okuw – metodika bölüminiň başlygy:

 dots. A.Abdiev

Kafedra müdiri:

 PhD.Y.Kuttymuratowa

Fakultet geňeşiniň başlygy:

 F.y.k. dots. B.Dawletow

Düzen:

 ass. V.Xaytbayeva.